

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0249

Nova strategija za medijsku pismenost i digitalno učenje

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2026. o novoj strategiji za medijsku pismenost i digitalno učenje (2025/2181(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) u pogledu promjenjivog stanja na tržištu¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1083 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija)²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredbi (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji)⁴,

¹ SL L 303, 28.11.2018., str. 69., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj>.

² SL L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>.

³ SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.

⁴ SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o oblikovanju politike digitalnog obrazovanja⁵,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. svibnja 2022. naslovljenu „Digitalno desetljeće za djecu i mlade: nova Europska strategija za bolji internet za djecu (BIK+)” (COM(2022)0212),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 12. studenoga 2025. naslovljenu „Europski štit za zaštitu demokracije: za jača i otpornija demokratska društva” (JOIN(2025)0791),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2025. o Akcijskom planu za osnovne vještine (COM(2025)0088),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. prosinca 2020. naslovljenu „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji” (COM(2020)0784),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. veljače 2026. naslovljenu „Akcijski plan za borbu protiv zlostavljanja na internetu – Sigurniji na internetu, snažniji zajedno” (COM(2026)0071),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2026. naslovljenu „Strategija za međugeneracijsku pravednost” (COM(2026)0110),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. studenoga 2025. o zaštiti maloljetnika na internetu⁶,
- uzimajući u obzir pakt UN-a za budućnost od 22. rujna 2024.,
- uzimajući u obzir rezoluciju Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih naslovljenu „Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.”⁷,
- uzimajući u obzir publikaciju Komisije naslovljenu „Etičke smjernice za upotrebu umjetne inteligencije i podataka u poučavanju i učenju”, objavljenu 2026.,
- uzimajući u obzir publikaciju Komisije naslovljenu „Guidelines for teaching informatics: practical strategies for European classrooms” (Smjernice za poučavanje informatike: praktične strategije za europske učionice), objavljenu 2026.,

⁵ SL C 494, 8.12.2021., str. 2.

⁶ SL C, C/2026/1708, 24.4.2026.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj>.

⁷ SL C 456, 18.12.2018., str. 1.

- uzimajući u obzir publikaciju Komisije naslovljenu „Wellbeing and mental health at school – Guidelines for education policymakers” (Dobrobit i mentalno zdravlje u školi – smjernice za oblikovatelje obrazovnih politika), objavljenu 2024.,
- uzimajući u obzir publikaciju Zajedničkog istraživačkog centra naslovljenu „Social media usage and adolescents’ mental health in the EU” (Uporaba društvenih medija i mentalno zdravlje adolescenata u EU-u), objavljenu 2025.,
- uzimajući u obzir izvješća UNESCO-a, a posebno izvješće naslovljeno „Media and information literacy for all: closing the gaps: global analysis of the current state of play of media and information literacy” (Medijska i informacijska pismenost za sve: uklanjanje nedostataka: globalna analiza trenutnog stanja medijske i informacijske pismenosti), objavljeno 2025.,
- uzimajući u obzir publikaciju OECD-a naslovljenu „Pisa 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption” (Rezultati istraživanja PISA 2022. (svezak II.): učenje tijekom poremećaja i iz njih), objavljenu 2023.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. listopada 2025. naslovljenu „Smjernice o mjerama za postizanje visoke razine privatnosti, sigurnosti i zaštite maloljetnika na internetu, u skladu s člankom 28. stavkom 4. Uredbe (EU) 2022/2065”⁸,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i Opću napomenu br. 25 iz 2021. o pravima djeteta u pogledu digitalnog okružja,
- uzimajući u obzir publikaciju OECD-a naslovljenu „Recommendation of the Council on Children in the Digital Environment” (Preporuka Vijeća o djeci u digitalnom okružju), objavljenu 2025.,
- uzimajući u obzir smjernice Vijeća Europe za poštovanje, zaštitu i ostvarivanje prava djeteta u digitalnom okružju, objavljene 2018.,
- uzimajući u obzir izvješće Vijeća Europe naslovljeno „Media Literacy for all: Supporting marginalised groups through community media” (Medijska pismenost za sve: potpora marginaliziranim skupinama preko medija Zajednice), objavljeno 2020.,
- uzimajući u obzir dokument o politici Upravljačkog odbora Vijeća Europe za medije i informacijsko društvo (CDMSI) naslovljen „National Media and Information Literacy (MIL) Strategies: Practical Steps and Indicators” (Nacionalne strategije za medijsku i

⁸ SL C, C/2025/5519, 10.10.2025.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj>.

informacijsku pismenost: praktični koraci i pokazatelji), donesen u prosincu 2025.,

- uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A10-0173/2026),
- A. budući da su medijska pismenost i digitalno učenje presudni za osnaživanje građana ključnim vještinama potrebnima za autonomnu i odgovornu procjenu, provjeru, stvaranje i dijeljenje informacija i medijskog sadržaja na tradicionalnim i internetskim platformama te za donošenje informiranih odluka u informacijskom okružju koje se stalno mijenja; budući da te vještine jačaju građansko sudjelovanje, socijalnu uključenost i demokratsku otpornost;
- B. budući da medijska pismenost i digitalno učenje pružaju osnovne vještine u modernom društvu te su presudni za borbu protiv širenja dezinformacija, slabljenja povjerenja u medije i utjecaja internetskih platformi, novih medijskih aktera, kao što su influenceri i stvaratelji sadržaja, te umjetne inteligencije; budući da su medijska pismenost i digitalno učenje nužni u kontekstu promijenjenih obrazaca konzumiranja informacija, koji se temelje na „kulturi skrolanja“;
- C. budući da su medijska pismenost i digitalno učenje neophodni za osiguravanje dobrobiti korisnika u digitalnom okružju;
- D. budući da se način pristupanja medijima i digitalnom sadržaju znatno promijenio, pri čemu korisnici, posebno maloljetnici i mladi, sve više odabiru prilagođen sadržaj na platformama društvenih medija, pomno prate aktivnosti influencera, uvelike se oslanjaju na algoritamske preporuke i često imaju kraći raspon pozornosti nego pri upotrebi sadržaja tradicionalnih medija; budući da društveni mediji mogu brzo personalizirati svoje sadržaje, čime korisnike, posebno maloljetnike, starije korisnike i ostale ranjive korisnike, izlažu riziku od umnožavanja štetnog sadržaja ili zatvaranja u informacijske mjehuriće;
- E. budući da određene značajke dizajna digitalnih platformi, uključujući algoritamske sustave za preporučivanje, mogu utjecati na odabir i vidljivost sadržaja te mogu doprinijeti rizicima povezanim s dobrobiti korisnika i izloženošću štetnom sadržaju;
- F. budući da bi u trenutačnoj geopolitičkoj situaciji ljudi u EU-u trebali imati širok raspon kognitivnih, tehničkih i socijalnih vještina za učinkovit pristup medijskom sadržaju i njegovu analizu te bi stoga trebali ostati otporni na moguće manipulativne radnje ili hibridne napade čiji je cilj destabilizacija građanskog diskursa i demokratskih procesa;

- G. budući da je visokokvalitetno, neovisno i pluralističko novinarstvo temelj demokratskih društava te da ima ključnu ulogu u jačanju medijske pismenosti, suzbijanju dezinformacija i povećanju povjerenja građana u informacijski ekosustav, s pozitivnim učinkom na gospodarsku održivost medijskog sektora; budući da javni mediji imaju ključnu ulogu u ostvarivanju tih ciljeva te da, kako bi ispunili svoju misiju, iziskuju odgovarajuće i održivo financiranje;
- H. budući da se medijska pismenost i digitalno obrazovanje moraju smatrati sastavnim dijelovima sveobuhvatne strategije cjeloživotnog učenja, koja bi trebala obuhvaćati posebne potrebe učenika i dionika u obrazovnom i informacijskom ekosustavu, uključujući roditelje, njegovatelje, edukatore, medije, novinare, knjižnice, organizacije civilnog društva i nove medijske aktore, kao što su influenceri i kreatori sadržaja; budući da su u Strategiji za međugeneracijsku pravednost cjeloživotno učenje, digitalne vještine, medijska pismenost i aktivno sudjelovanje svih dobnih skupina prepoznati kao ključni uvjeti za međugeneracijsku pravednost i otpornost demokratskih društava;
- I. budući da učinkovita medijska pismenost i digitalno učenje iziskuju jednake mogućnosti u pristupu obrazovanju i pluralističko informacijsko okružje;
- J. budući da djeca pristupaju društvenim medijima u sve mlađoj dobi, pri čemu se 97 % mladih u EU-u svakodnevno koristi internetom, a platforme društvenih medija postaju glavni izvor informacija za mlade u dobi od 15 do 24 godine⁹;
- K. budući da se pristupi medijskoj pismenosti i digitalnom učenju razlikuju diljem EU-a, uz znatne razlike u pogledu njihova uvrštavanja u školske kurikule i razine financijske ili administrativne potpore koja se pruža za povezane mjere ili programe, kao i u pogledu nadležnih vlasti ili tijela i njihove suradnje;
- L. budući da se u Općoj napomeni br. 25 o pravima djeteta u pogledu digitalnog okružja, koju je 2021. donio Odbor UN-a za prava djeteta, utvrđuje da se prava djeteta moraju poštovati, štiti i ostvarivati u digitalnom okružju te da pružatelji digitalnih usluga pri stavljanju svojih proizvoda i usluga na raspolaganje djeci moraju poštovati najviše standarde etike, privatnosti i sigurnosti te primjerenosti dobi;
- M. budući da bi se medijska pismenost i digitalne vještine učenja trebale razvijati od rane dobi, pri čemu bi njihovo uvođenje u osnovno obrazovanje doprinijelo boljoj pripremi djece za izazove digitalnog okružja, na način primjeren njihovoj dobi i razvoju; budući da su te

⁹ Maza, M.T. i dr., „Association of Habitual Checking Behaviors on Social Media with Longitudinal Functional Brain Development”, *JAMA Pediatrics*, sv. 177., br. 2., 2023., str. 160. – 167.

vještine jednako presudne tijekom cijelog života osobe, što iziskuje pristup utemeljen na cjeloživotnom učenju;

- N. budući da se prijevremenim uvođenjem digitalnih alata ili tehnologija maloljetnicima, prije razvoja osnovnih vještina medijske pismenosti i kritičkog razmišljanja s pomoću analognih alata, maloljetnici izlažu mnoštvu digitalnih rizika i vrsta štete na internetu, a da možda još nisu educirani za njihovo prepoznavanje ili upravljanje njima;
- O. budući da su svi, a posebno maloljetnici, mladi, starije osobe, osobe s invaliditetom te osobe u ruralnim ili udaljenim područjima s ograničenom digitalnom infrastrukturom, i dalje izloženi većem riziku od iskorištavanja u digitalnom okružju; budući da su građani svih dobnih skupina, posebno maloljetnici čije se kognitivne sposobnosti još razvijaju, osjetljivi na rizike povezane sa sadržajem koji je generiran umjetnom inteligencijom i sa chatbotovima;
- P. budući da oblikovatelji politika na nacionalnoj razini i na razini EU-a raspravljaju o uvođenju minimalne dobne granice za zaštitu maloljetnika pri korištenju internetskih platformi, uključujući rasprave o minimalnoj dobnoj granici, provjeri dobi i roditeljskoj kontroli;
- Q. budući da je Komisija u ožujku 2026. osnovala posebnu namjensku skupinu stručnjaka za sigurnost djece na internetu, koja ima zadaću izraditi preporuke za bolju zaštitu i osnaživanje djece u digitalnom okružju; budući da se ta skupina također bavi važnošću medijske pismenosti i digitalnog učenja za djecu, roditelje i edukatore;
- R. budući da se u zakonodavstvu EU-a u području audiovizualnih medija pruža definicija i prepoznaje važnost medijske pismenosti, posebno u članku 2. stavku 21. Europskog akta o slobodi medija (EMFA) i u okviru obveza povezanih s medijskom pismenošću u skladu s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama (AVMSD); budući da se člankom 13. Europskog akta o slobodi medija Europskom odboru za medijske usluge dodjeljuje zadaća razmjene primjera najbolje prakse u području medijske pismenosti;

Ključni elementi novog pristupa medijskoj pismenosti i digitalnom učenju

1. naglašava da bi pristup medijskoj pismenosti i digitalnom učenju okrenut prema budućnosti trebao biti usmjeren na osnaživanje ljudi svake životne dobi, i to preko osnovnih vještina koje bi im omogućile da u potpunosti iskoriste digitalno okružje, poboljšaju svoje kreativne vještine, iskoriste izloženost raznim izvorima i izbjegnu rizike povezane s upotrebom i dizajnom internetskih platformi;
2. ističe ulogu medijske pismenosti u tome da se pojedincima pruže vještine kritičkog razmišljanja koje doprinose informiranom i autonomnom donošenju odluka u demokratskim procesima i

povećavaju građansku odgovornost za suzbijanje dezinformacija, polarizacije te inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, posebno u kontekstu izbora;

3. naglašava da bi se medijska pismenost i digitalno učenje trebali odražavati u širim inicijativama EU-a usmjerenima na zaštitu demokratskih procesa, među ostalim u kontekstu europskog štita za zaštitu demokracije;
4. uviđa da pristupi poučavanju medijske pismenosti i digitalnom učenju moraju biti inovativni, namijenjeni svim skupinama stanovništva i prilagođeni potrebama učenika, posebno ranjivih korisnika koji se nalaze u nepovoljnom položaju zbog geografskih, socijalnih, kulturnih i gospodarskih čimbenika;
5. prepoznaje vrijednost istorazinskog (vršnjačkog) poučavanja koje provode centri za sigurniji internet i organizacije civilnog društva kao učinkovitog alata za dopiranje do djece i adolescenata porukama o sigurnoj upotrebi interneta, čime se dopunjuje formalno obrazovanje;
6. ističe ključne uloge medijske pismenosti i digitalnog učenja u omogućavanju korisnicima da se sigurno snalaze u digitalnom okružju, među ostalim u borbi protiv zlostavljanja na internetu i ostalih oblika štete na internetu; posebno ističe da je medijsko opismenjavanje i pružanje vještina digitalnog učenja tijekom cijelog obrazovanja i u okviru aktivnosti cjeloživotnog učenja presudno za razvoj i jačanje kritičkog razmišljanja, samosvijesti i odgovornog ponašanja na internetu;
7. naglašava da bi politikama u području medijske pismenosti trebalo podići razinu osviještenosti o tome kako digitalna okružja i dizajn platformi utječu na način pristupanja informacijama, uključujući sposobnost razumijevanja funkcioniranja algoritama te prepoznavanja dizajna koji stvara ovisnost i emocionalno manipulativnog sadržaja;
8. ističe sve veći utjecaj digitalnih okružja na mentalno zdravlje i dobrobit korisnika; poziva Komisiju i države članice da u programe medijske pismenosti i digitalnog učenja uvrste razvoj digitalne empatije, odgovorno ponašanje na internetu i razumijevanje utjecaja digitalnog okružja na mentalno zdravlje i dobrobit kao važne elemente u sprečavanju zlostavljanja na internetu i promicanju digitalne dobrobiti;
9. ističe važnost upotrebe svih dostupnih relevantnih regulatornih instrumenata i poticanja suradnje među svim relevantnim akterima, prema potrebi, kako bi se stvorio zajednički pristup EU-a medijskoj pismenosti i digitalnom učenju;

10. ističe važnost jačanja suradnje javnih i privatnih dionika radi promicanja medijske pismenosti diljem EU-a; ističe važnu ulogu organizacija civilnog društva, inicijativa zajednice, volontera i kulturnih aktera u izgradnji povjerenja, čime se potiče dijalog u javnoj raspravi;
11. pozdravlja rad Stručne skupine za medijsku pismenost i Europskog opservatorija za digitalne medije (EDMO) te njihovu važnu ulogu u okupljanju oblikovatelja politika, istraživača i stručnjaka kako bi se uspostavila multidisciplinarna zajednica stručnjaka, razmjenjivale najbolje prakse i povećala razina osviještenosti; poziva na jačanje njihovih aktivnosti u području medijske pismenosti kako bi se poduprla suradnja među državama članicama;
12. ističe važnost uvođenja medijske pismenosti i digitalnog učenja u školske kurikule tijekom cijelog procesa formalnog obrazovanja te potrebu za razvojem holističkog pristupa, utemeljenog na dokazima, za upotrebu digitalnih tehnologija u školama;
13. ističe važnost promicanja medijske pismenosti i digitalnog učenja izvan formalnog obrazovanja i na radnom mjestu, čime se osigurava cjeloživotno učenje i pristup na razini cijelog društva koji uključuje vlade, obrazovne ustanove, civilno društvo, medijske organizacije, tehnološke platforme i obitelji;
14. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama uspostavi strukturiran okvir za praćenje i evaluaciju nacionalnih mjera za postizanje medijske pismenosti, uključujući mjerljive pokazatelje za procjenu znanja, ishoda ponašanja, razvoja kritičkog razmišljanja i otpornosti na dezinformacije, među ostalim longitudinalnim studijama te evaluacijom pristupa prilagođenih dobi i programa roditeljske potpore;

Medijska pismenost i digitalno učenje: jačanje stupova modernog medijskog ekosustava

15. poziva institucije EU-a i države članice da surađuju pri uspostavi koordiniranog pristupa EU-a medijskoj pismenosti i digitalnom učenju;
16. poziva Komisiju da procijeni i po potrebi predloži jasan zajednički pristup EU-a u pogledu pristupanja internetskim platformama, posebno platformama društvenih medija, primjerenog dobi, u skladu s pristupom koji se temelji na zaštiti dobrobiti djece, uvažavanju potreba u području kognitivnog i emocionalnog razvoja maloljetnika i potrebi za osiguravanjem sigurnog digitalnog okružja primjerenog dobi, uz potpuno poštovanje temeljnih prava i razlika u nacionalnim pristupima;
17. poziva Komisiju da ocijeni relevantne odredbe Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama, osigura njezinu provedbu i

predloži ciljne izmjene kako bi se dodatno povećala razina zaštite korisnika na platformama za razmjenu videozapisa, posebno maloljetnika, kako bi se proširila pravila o medijskom sadržaju na influencere i kreatore sadržaja te osiguralo učinkovito označivanje sadržaja generiranog umjetnom inteligencijom, sadržaja kojim manipulira umjetna inteligencija i sadržaja koji je komercijalno sponzoriran, bez oslanjanja isključivo na oznake ili automatizirane pokazatelje;

18. poziva na razvoj i promicanje kodeksa ponašanja i jasnih smjernica za influencere i kreatore sadržaja u pogledu integracije medijske pismenosti i načela digitalnog učenja u njihov sadržaj s obzirom na važnu ulogu koju imaju u oblikovanju obrazaca konzumiranja informacija, posebno među mladima; potiče internetske platforme da osiguraju veću vidljivost sadržaja kojim se aktivno promiču medijska pismenost, kritičko razmišljanje i sigurnost na internetu, među ostalim preko sustava preporučivanja;
19. poziva države članice da osiguraju djelotvoran nadzor te da osiguraju da platforme za razmjenu videozapisa ispunjavaju obvezu pružanja djelotvornih mjera i alata za medijsku pismenost te podizanja razine osviještenosti korisnika o takvim mjerama i alatima, kako je utvrđeno u članku 28.b stavku 3. Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama; poziva nacionalna regulatorna tijela da se koriste mehanizmom suradnje uspostavljenim člankom 15. Europskog akta o slobodi medija kako bi se osigurala djelotvorna provedba te obveze u cijelom EU-u;
20. podsjeća na to da su države članice u skladu s člankom 33.a Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama obvezne promicati i poduzimati mjere za razvoj vještina medijske pismenosti te izvješćivati Komisiju o njihovoj provedbi; potiče nacionalna regulatorna tijela za medije da se pri osmišljavanju takvih mjera savjetuju s predstavnicima svih skupina stanovništva te da pri njihovoj provedbi primijene prilagođen pristup kojim se uzimaju u obzir potrebe svih dobnih skupina; poziva države članice da takvim tijelima osiguraju stabilno i namjensko financiranje za promicanje i provedbu mjera za medijsku pismenost;
21. potiče vrlo velike internetske platforme da uspostave razumne, razmjerne i učinkovite mjere za ublažavanje sistemskih rizika koji proizlaze iz iskorištavanja nedovoljne medijske pismenosti i vještina digitalnog učenja korisnika, posebno maloljetnika, kako je propisano Aktom o digitalnim uslugama; poziva vrlo velike internetske platforme da provode procjene učinka na medijsku pismenost i digitalno učenje kako bi proaktivno utvrđivale kako dizajn njihovih usluga može utjecati na sposobnost korisnika da pristupe sadržaju, da ga stvaraju te da se njime koriste;

22. naglašava da bi u takvim procjenama učinka trebalo uzeti u obzir i učinke na dobrobit korisnika te na kognitivni i socijalno-emocionalni razvoj i mentalno zdravlje, kao i rizike povezane sa značajkama dizajna koje se temelje na angažmanu ili potencijalno stvaraju ovisnost; poziva na to da takve procjene budu transparentne, neovisne i javno dostupne;
23. poziva Komisiju da osigura učinkovito ispunjavanje obveza u pogledu medijske pismenosti u skladu s Kodeksom ponašanja u suzbijanju dezinformacija iz Akta o digitalnim uslugama;
24. poziva Komisiju da medijsku pismenost i digitalno učenje obuhvati revizijom smjernica Akta o digitalnim uslugama o mjerama za osiguravanje visoke razine privatnosti, sigurnosti i zaštite maloljetnika na internetu, posebno u pogledu mjera za medijsku pismenost i digitalno učenje koje bi internetske platforme mogle poduzeti kako bi se maloljetnicima na internetu osiguralo iskustvo primjereno njihovoj dobi;
25. poziva Europski odbor za medijske usluge da iskoristi strukturirani dijalog iz članka 19. Europskog akta o slobodi medija, za praćenje mjera u pogledu medijske pismenosti koje poduzimaju vrlo velike internetske platforme te da ojača dijalog među pružateljima medijskih usluga o promicanju medijske pismenosti i digitalnog učenja, kao i da poboljša vidljivosti uglednih medija na internetu;
26. naglašava da se politikama medijske pismenosti moraju u potpunosti poštovati sloboda izražavanja i medijski pluralizam te da bi njima trebalo osnažiti korisnike bez ograničavanja pristupa raznim izvorima informacija;
27. naglašava da medijska pismenost ne ovisi samo o sposobnosti korisnika da kritički procjenjuju informacije već i o čvrstom, kvalitetnom i neovisnom novinarstvu koje pruža pouzdane, provjerene i pluralističke informacije; poziva Komisiju da ojača potporu tradicionalnim medijima na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini s obzirom na njihovu ključnu ulogu u informiranju građana, među ostalim promicanjem pravedne naknade za novinarski sadržaj i osiguravanjem održivog financiranja, posebno preko programa kao što je budući program AgoraEU;
28. traži od Komisije da prednost da mjerama za medijsku pismenost u okviru programa za otpornost medija te da osigura da takve mjere dopru do svih dobnih kategorija (mladi, odrasli, starije osobe) u ruralnim, udaljenim i urbanim područjima;
29. poziva države članice da osiguraju da nacionalne mjere za medijsku pismenost uključuju posebne strategije informiranja za skupine u nepovoljnom socioekonomskom položaju, osobe s invaliditetom, osobe koje žive u udaljenim područjima i osobe s nižim razinama

digitalnih vještina kako bi se spriječilo da razlike u medijskoj pismenosti i digitalnom učenju povećavaju nejednakosti;

30. naglašava da je za medijsku pismenost i digitalno učenje potrebno osigurati stabilno i dugoročno financiranje sredstvima EU-a; poziva Komisiju da prednost da inicijativama za medijsku pismenost u okviru relevantnih programa EU-a, uključujući budući program AgoraEU, s naglaskom na kritičkom razmišljanju, otpornosti na dezinformacije i medijskom pluralizmu;
31. poziva Stručnu skupinu Komisije za medijsku pismenost, Europski odbor za medijske usluge i Europski odbor za digitalne usluge da blisko surađuju u pitanjima povezanim s medijskom pismenošću i digitalnim učenjem te da pruže dodatne smjernice o praktičnim mjerama koje bi se mogle poduzeti na nacionalnoj razini;
32. traži od Komisije da iskoristi Europski tjedan medijske pismenosti kao vodeće godišnje događanje kako bi se predstavili primjeri najbolje prakse i osigurao uključiv forum za raspravu i izgradnju kapaciteta te kako bi se širok raspon dionika i institucija, uključujući urede za vezu Europskog parlamenta u državama članicama i međunarodne organizacije, potaknuo na aktivno sudjelovanje u promicanju medijske pismenosti i digitalnog učenja, pri čemu treba osigurati da takva događanja odražavaju istinski pluralizam stajališta;

Medijska pismenost i digitalno učenje: promicanje holističkog obrazovnog sustava usmjerenog na budućnost

33. poziva Komisiju da prepozna medijsku pismenost i digitalno učenje kao osnovne vještine za sve građane; poziva države članice da medijsku pismenost i digitalno učenje uvrste u svoje obrazovne kurikule, i to na način prilagođen dobi; naglašava da se analogni alati mogu koristiti za poticanje medijske pismenosti;
34. poziva Komisiju da u Planu za budućnost digitalnog obrazovanja i vještina do 2030. posebnu pozornost posveti medijskoj pismenosti te jačanju digitalnih kompetencija, sprečavanju zlostavljanja na internetu i promicanju digitalne dobrobiti;
35. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama izradi europski vodič i ostale obrazovne materijale o medijskoj pismenosti prilagođene svim dobnim skupinama i razinama obrazovanja te da organizira redovite radionice usmjerene na kritičko razmišljanje, provjeru izvora informacija, medijski pluralizam, odgovorno sudjelovanje u medijima te ulogu organizacija za provjeru činjenica, novinarskih samoregulatornih tijela i medija u zajednici, kao i da izradi smjernice za roditelje i pružatelje skrbi o upotrebi medija primjerenoj dobi, o internetskim rizicima i alatima umjetne inteligencije;

36. potiče države članice da se pri razvoju i ocjenjivanju inicijativa za medijsku pismenost i digitalno učenje savjetuju i da surađuju s nastavnicima, istraživačima, akademskom zajednicom, organizacijama civilnog društva, roditeljima, pružateljima skrbi i organizacijama mladih kako bi se osiguralo da te inicijative odgovaraju potrebama učenika i nastavnog osoblja;
37. poziva države članice i Komisiju da osiguraju da uvođenje digitalnih alata za učenje u obrazovanje ne bude izloženo neprimjerenom komercijalnom utjecaju; naglašava da bi suradnja s akterima iz privatnog sektora trebala biti transparentna, usmjerena na obrazovanje i u javnom interesu;
38. poziva države članice da poboljšaju programe medijske pismenosti i digitalnog učenja kako bi se korisnicima omogućilo da razlikuju urednički, komercijalni i sintetički sadržaj te da prepoznaju uvjerljive tehnike; ističe potrebu za integracijom pismenosti u području umjetne inteligencije u te programe kako bi se omogućilo prepoznavanje sadržaja generiranog umjetnom inteligencijom i s njim povezanih rizika od manipulacije i pogrešnih informacija;
39. poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama hitno i sveobuhvatno procijeni učinak digitalnih uređaja i usluga, uključujući alate umjetne inteligencije, u obrazovnom okružju na ishod učenja, kognitivni razvoj, dobrobit, mentalno zdravlje i koncentraciju kako bi se podržala njihova odgovorna upotreba u školama; potiče Komisiju da po potrebi predloži mjere politike kojima bi se mogla predvidjeti ciljana ograničenja ili zabrane, posebno u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, kako bi se osiguralo da je upotreba digitalnih tehnologija u obrazovanju strogo opravdana s pedagoškog stajališta, primjerena dobi, razmjerna i utemeljena na neovisnim znanstvenim dokazima kako bi se tim alatima podržali procesi učenja, a ne kako bi ih zamijenili;
40. potiče države članice da osiguraju kontinuirano osposobljavanje edukatora, u formalnom, neformalnom i informalnom obrazovanju, i knjižničara u medijskom i digitalnom obrazovanju, uz odgovarajuće financiranje; poziva Komisiju da poboljša osposobljavanje u području medijske pismenosti preko centara za sigurniji internet, platforme Bolji internet za djecu i relevantnih platformi EU-a;
41. poziva Komisiju i relevantna nacionalna regulatorna tijela da provedu obrazovne kampanje i kampanje za informiranje javnosti o medijskoj pismenosti i digitalnom učenju da bi se povećala osviještenost o tome kako digitalna okružja oblikuju ponašanje na internetu, kao i o dostupnim mjerama roditeljske kontrole, postojećim pravnim obvezama internetskih platformi i dostupnim mehanizmima potpore, uključujući organizacije koje pružaju pristupačnu potporu u području mentalnog zdravlja;

42. poziva Komisiju i države članice da promiču cjeloživotnu medijsku pismenost i digitalno učenje za sve građane, pri čemu se treba usredotočiti na odrasle, starije osobe i ranjivo stanovništvo;
43. prepoznaje ulogu javnih knjižnica, društvenih centara i organizacija civilnog društva kao pouzdanih, pristupačnih i uključivih centara za medijsku pismenost i digitalno učenje koji doprinose socijalnoj uključenosti, demokratskom sudjelovanju te jednakom pristupu znanju, kulturi i informacijama; poziva države članice da učvrste partnerstva i povećaju ulaganja u tu ključnu lokalnu infrastrukturu odgovarajućim financiranjem, osposobljavanjem osoblja te pristupom ažuriranim digitalnim alatima i resursima;
44. poziva Komisiju i države članice da u suradnji s akterima od javnog interesa i relevantnim dionicima podrže razvoj otpornih i pouzdanih digitalnih ekosustava kojima se jačaju digitalna otpornost Europe, medijski pluralizam i pristup građana točnim i pouzdanim informacijama;
45. poziva države članice te njihove regionalne i lokalne vlasti, da na inovativan i kreativan način promiču medijsku pismenost i digitalno obrazovanje u svim urbanim okružjima, kako fizičkim tako i digitalnim, kako bi se potaknulo demokratsko sudjelovanje i građanski angažman; naglašava da gradovi imaju presudnu ulogu u jamčenju sigurnosti i zaštite javnih prostora, na koje sve više utječe informacijsko okružje;

◦

◦ ◦

46. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.